

Tribina

Reforma sustava agencija u Hrvatskoj

UDK UDK: 35.072.2(497.5)(047)

Sekcija prvostupnika javne uprave Instituta za javnu upravu organizirala je 13. prosinca 2010. u prostorijama Društvenog veleučilišta u Zagrebu tribinu pod nazivom *Reforma sustava agencija u Hrvatskoj*. Izlagači su bili doc. dr. sc. Anamarija Musa s Katedre za upravnu znanost Pravnog fakulteta u Zagrebu i Marko Kovačić, ravnatelj Zavoda za javnu upravu Ministarstva uprave.

Doc. dr. sc. Anamarija Musa na početku svoga izlaganja upozнала je prisutne s uzrocima agencifikacije. Istaknula je da su pokretači agencifikacije doktrina novog javnog menadžmenta i koncept regulacijske države, kao svojevrсни odgovor na krizu javne uprave. Karakterizira ih prenošenje ideja iz privatnog u javni sektor te nastojanje da se menadžerske tehnike i vrijednosti (ekonomičnost, efikasnost, efektivnost) uvedu u javni sektor. Objasnila je razliku između egzekutivnih i regulacijskih agencija. Agencije imaju autonomiju (donošenje odluka, financijska autonomija), a što se tiče pravne kontrole, ona je u pravilu sudska, uz postojanje upravnog nadzora. Smatra da agencije ne mogu funkcionirati bez partnerskih institucija (izvršne vlasti, upravnog sudstva). Što se tiče agencija u Hrvatskoj, problematičnim smatra nepostojanje strateškog pristupa. Napomenula je da su državne upravne organizacije u Hrvatskoj samo formalno tijela državne uprave, a da su zapravo agencije. Povećanje broja agencija povezuje s procesom pristupanja Hrvatske Europskoj uniji.

Na početku svoga izlaganja Marko Kovačić ukratko je upoznao prisutne sa sustavom javne uprave u Hrvatskoj i načelima europskog upravnog prostora. Naznačio je temeljne strateške dokumente važne za reformu javne uprave u Hrvatskoj. Posebnu pozornost posvetio je Programu gospodarskog oporavka hrvatske Vlade, i to području koje se odnosi na javnu

upravu. Istaknuo je da je reforma sustava agencija zadatak Ministarstva uprave. Početkom 2010. u Hrvatskoj je postojalo 89 agencija, zavoda, fondova, instituta i dr. Naglasio je da je od 2000. do kraja 2009. Hrvatska osnovala 66 pravnih osoba koje obavljaju poslove od javnog interesa. One se u pravilu osnivaju posebnim zakonom, i to kao javne ustanove. Istaknuo je da se na različit način uređuje pravni položaj tih tijela (osnivanje, ustrojstvo, način rada, financiranje, radnopravni status zaposlenih i dr.). Govorio je i o svrsi reforme sustava agencija u Hrvatskoj: povećanje organizacijske učinkovitosti, kvalitetnije planiranje, manji ukupni troškovi, jednostavniji nadzor nad trošenjem proračunskih sredstava. Izrada prijedloga reorganizacije odvija se u dvije faze. U prvoj se fazi ona tiče pravnih osoba čijom se reorganizacijom ne utječe na ispunjavanje obveza prema EU. U drugoj bi se fazi provela reorganizacija pravnih osoba koje je Hrvatska osnovala tijekom pretpristupnih pregovora ili koje su preuzele provedbu dijela obveza iz pregovora. Naglasio je potrebu utvrđivanja kriterija za osnivanje agencija, zavoda i drugih regulacijskih tijela. Svrha kriterija je osigurati učinkovitost agencija, onemogućiti neracionalno osnivanje novih i osigurati potrebnu razinu nadzora zakonitosti rada i financijskog poslovanja.

*Marko Glamočak**

* Marko Glamočak, tajnik Sekcije prvostupnika javne uprave Instituta za javnu upravu (secretary of the Department of Public Administration Bachelors, the Institute of Public Administration, Zagreb, Croatia)